

حمایت از کالای ایرانی در گرو بهبود محیط کسب و کار

وحید شقایی
اقتصاددان

برای حمایت از تولید و کالای ایرانی مهم‌ترین رکن بهبود محیط کسب و کار است. با ایجاد فضای مناسب سرمایه‌های جامعه به سمت تولید حرکت خواهد کرد. در حال حاضر چندین عامل در جذب سرمایه به تولید و تشکیل کسب و کارهای کوچک ایجاد مانع می‌کنند. بخشی

از این موانع به عملکرد نامطلوب نظام بانکی برمی‌گردد، نظام بانکی کشور بر مبنای حمایت از کسب و کارهای خرد و متوسط فعالیت نمی‌کند زیرا نگاه غالب در این شبکه، بنگاهداری است. با این نگاه نیز حمایت از کسب و کارهای خرد صرفه اقتصادی ندارد. مدیریت نرخ سود در اقتصاد ایران یکی دیگر از موانع تولید در کشور است. در ساختار اقتصادی کشور شاهد نرخ سودهایی هستیم که نظام تولید هیچ‌گاه در نرخ بازگشت سرمایه نمی‌تواند با آنها به رقابت بپردازد. کدام بنگاه تولیدی به‌ویژه بنگاه‌های کوچک توان کسب سود ۲۰ درصدی را دارد؟ این در حالی است که نظام بانکی سودهای بالای خود را بدون ریسک و بدون فعالیت پرداخت می‌کند. سیستم نرخ سود به نحوی طراحی شده که به سرمایه اجازه حرکت به سمت تولید را نمی‌دهد. نرخ بازگشت سرمایه تولید زیر ۱۰ درصد است. دولت اذعان می‌کند در تلاش برای حمایت از تولید است اما برای مهار نرخ ارز ۳۰ درصد نرخ سود بانکی را در یک شب افزایش می‌دهد. طبیعی است هر کسی که در بازار سرمایه نیز سهام داشته باشد، می‌فروشد و اوراق گواهی سپرده بانکی می‌خرد. نبود شفافیت در قوانین و مقررات، انحصار، فساد، رانت و بروکراسی‌های پیچیده عاملی است که در اقتصاد کلان مانعی برای تولید است. قانون کارآمد به اندازه کافی در کشور وجود دارد اما مشکل اجرا نشدن آنهاست. دولتی که می‌خواهد از تولید حمایت کند باید قانون بهبود محیط کسب و کار، ساماندهی نظام سود، ارتقای شفافیت اقتصادی و رقابت‌پذیری و... را اجرا کند. کمبود قانون در این زمینه وجود ندارد اگر این قوانین به خوبی اجرا و از اتخاذ سیاست‌های متضاد جلوگیری شود، می‌توان سرمایه‌ها را به جای سوق دادن به بازارهای غیرمولد و سوداگر به سمت تولید سوق داد.

حمایت سازمان بنادر از تولید داخل

معاون مهندسی و توسعه امور زیربنایی سازمان بنادر و دریانوردی گفت: تا پایان نیمه نخست امسال تجهیزات مورد نیاز بندر شهید رجایی تحویل شده و توان تجهیزاتی آن افزایش می‌یابد.

به گزارش سازمان بنادر و

دریانوردی، محمدرضا اللهیار درباره مهم‌ترین طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای که در سال ۹۶ انجام شده است، گفت: سازمان بنادر و دریانوردی در سال گذشته دو دستاورد مهم را در حوزه مهندسی عمران و طرح‌های توسعه‌ای داشت؛ یکی گشایش فاز یک طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار و دیگری کلنگ‌زنی فاز ۳ طرح توسعه تکمیلی بندر شهیدرجایی. همچنین تمرکز ویژه‌ای به توسعه زیرساخت‌های ریلی و تعمیرات ریلی در بندر شهید رجایی داشته‌ایم. وی درباره ایجاد خطوط ریلی در بندر کشور اذعان کرد: در بندر شهید رجایی حدود ۵۴ کیلومتر ریل و در بندر امام خمینی (ره) دو برابر آن خط ریلی وجود دارد. از طرفی، در بندر امیرآباد و در زمینه اسکله‌های ریلی در سال گذشته تصمیم‌هایی گرفته شد که امیدواریم فعالیت‌های مربوط به آن تکمیل و نهایی شود.

اللهیار با بیان اینکه تعمیرات، نگهداری و مهم شمردن آن بیش از گذشته در دستور کار سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است، تصریح کرد: ما حتی به نگهداری قبل از تعمیرات احتیاج داریم و باید در این بخش با یک نظام هدفمند حرکت کرد. در حوزه مربوط به ساختوسازها نیز موجه‌شکن‌های مردمی و کوچک چندمنظوره ساخته شد که به طور تقریبی تا پایان سال ۹۶ عمده این موجه‌شکن‌ها تحویل داده شد و به بهره‌برداری رسید.

معاون مهندسی و توسعه امور زیربنایی سازمان بنادر و دریانوردی گفت: یکی از بزرگترین پروژه‌های تجهیزاتی کشور در سال ۹۶ ورود ۱۲ جرثقیل دروازه‌ای یا «گنتری کریبن» بود که با توجه به فضای به وجود آمده در پسابرجام انجام و در سال گذشته با شتاب بیشتری به کشور وارد شد. در حال حاضر ۴ دستگاه از تجهیزات یادشده در اسکله بندر شهید رجایی واقع شده و منتظر بقیه در دستور کار قرار گرفته است.

عضو هیات‌عامل سازمان بنادر ادامه داد: در راستای تامین تجهیزات، ۱۵ «ترانس‌پنر» از سوی تولیدکنندگان داخلی مدنظر قرار گرفته و خوشبختانه مشکلات و موانع قراردادی آن حل‌وفصل شده است. امیدواریم تا پایان نیمه نخست امسال این تجهیزات تحویل بندر شهیدرجایی شود تا توان تجهیزاتی این بندر افزایش یابد.

عکس: مهدی کاووسی

با توجه به برنامه سال ۹۷ برای اصلاح قوانین مالیاتی در حمایت از تولید مطرح شد

یک گام تا تحقق آرزوی مالیاتی تولیدکنندگان

می‌تواند کمک بزرگی به تولیدکنندگان کند.

کاهش نرخ مالیات مانع قانونی ندارد

در صورت تصویب کاهش ۵ درصدی مالیات بر درآمد این موضوع بر درآمد مالیاتی تولید تاثیرگذار خواهد بود و ممکن است منابع تعریف‌شده در بودجه را تحت تاثیر قرار دهد. سعید باستانی، سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی نیز درباره احتمال کسری بودجه دولت به «گسترش صنعت» گفت: در کلیات تولید اگر کاهش نرخ مالیات اجرا شود، میزان تولید افزایش می‌یابد و کاهش محاسبه‌ای درآمد مالیاتی را پوشش خواهد داد و مانع قانونی ندارد. با وجود این، اگر با قانون برنامه ششم توسعه یا بودجه مغایرت داشته باشد طبیعی است که دوسوم رای مجلس را کسب نخواهد کرد. وی با تاکید بر اینکه برای حمایت از صنایع باید مالیات بر عملکرد کاهش پیدا کند، افزود: پیشنهاد کاهش ۵ درصدی مالیات بر عملکرد از سوی کمیسیون اقتصادی مطرح شده و هنوز قطعی نشده اما می‌تواند کمک بزرگی به تولید کند.

سیاست‌گذاری در حوزه مصرف

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با اشاره به روند بررسی اصلاح قانون مالیات ارزش افزوده گفت: کمیسیون اصلی بررسی اصلاح قوانین مالیاتی کمیسیون اقتصادی است و کمیسیون صنایع و معادن به عنوان یکی از کمیسیون‌های پیشنهاددهنده در جریان این روند قرار دارد. بر همین اساس، پیشنهادها به کمیسیون اقتصادی ارسال شده و پس از بررسی نهایی وارد صحن علنی برای تصویب خواهد شد. باستانی با بیان اینکه مالیات ارزش افزوده یک نوع سیاست‌گذاری در حوزه مصرف است، گفت: یک‌سری معافیت‌های مالیاتی وجود دارد که در این زمینه نیاز به بازنگری هست تا با شفافیت بیشتر این قانون اجرا شود.

بنا بر این گزارش، سال گذشته دولت برنامه‌ریزی‌های خود را مبتنی بر «اقتصاد مقاومتی؛ تولید، اشتغال» تهیه و تنظیم کرد و اکنون در سال «حمایت از کالای ایرانی» این برنامه‌ها در حال به ثمر نشستن هستند؛ البته هنوز این تلاش‌ها به طور قطعی به نتیجه نرسیده و باید منتظر تصمیم نمایندگان ماند اما با وجود این، تولیدکنندگان امیدوارند امسال بر خلاف‌های سال گذشته از بهاری که با شعار تولید آغاز شده سالی نکو را به پایان برسانند.

در غیر این صورت، شاید برای دریافت تسهیلات اقدام نمی‌کردند.

طولانی بودن زمان متمم مالیاتی

نجفی‌منش با تاکید بر اینکه زمان متمم مالیاتی ۵ سال در نظر گرفته شده است، افزود: با توجه به پیشرفت فناوری و الکترونیکی شدن امور مالیاتی نیاز به کاهش این زمان به ۲ سال وجود دارد. از سوی دیگر، برای مالیات ارزش افزوده زمانی در قانون پیش‌بینی نشده است و با توجه به بررسی فصل به فصل حساب‌ها ۸ دوره کفایت می‌کند و ۲۰ دوره باعث ایجاد مشکل برای تولیدکننده و اداره مالیات است.

وی با بیان اینکه مشکلات پرداخت نکردن مالیات باید تنها برای اشخاص حقوقی محدودیت ایجاد کند، افزود: متأسفانه اکنون پرداخت نکردن مالیات برای اشخاص حقیقی محدودیت‌هایی ایجاد می‌کند که ممکن است به دلیل فعالیت آنها در شرکت‌های دیگر سایر واحدها نیز با مشکل روبه‌رو شوند.

جایزه برای گرفتن مالیات بیشتر

نایب‌رییس کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه قانون مالیات ارزش افزوده درآمد حدود ۴۰ هزار میلیارد تومانی برای دولت دارد، گفت: همین موضوع باعث شده دولت در مقابل اصلاح این قانون کمی دچار تاخیر یا سختگیری شود. از سوی دیگر، بودجه وزارت امور اقتصادی و دارایی ۱۷۶۰ میلیارد تومان است. این در حالی است که ۹۱۱ میلیارد تومان فقط به جایزه برای دریافت مالیات اختصاص یافته است. طبیعی است در چنین شرایطی میزبان مالیاتی فقط به فکر دریافت مالیات بیشتر هستند.

وی افزود: پیشنهاد بخش خصوصی این است که هیات‌های حل اختلاف در خارج از وزارت امور اقتصادی و دارایی انجام شود. نجفی‌منش درباره کاهش ۵ درصدی مالیات بر درآمد نیز گفت: این موضوع همواره مورد درخواست بخش خصوصی بوده اما این بار این موضوع از سوی رییس سازمان امور مالیاتی مطرح شده و مجلس شورای اسلامی نیز با آن موافق است به همین منظور احتمال تحقق آن بالاست. در حال حاضر به دلیل هزینه‌های بالا تولید غیرقانونی است و کاهش ۵ درصدی مالیات بر عملکرد

از اصلاحیه قانون مالیات ارزش افزوده در نیمه دوم سال در دستور کار این کمیسیون قرار خواهد گرفت. در حال حاضر نرخ مالیات بر عملکرد ۲۵ واحد درصد است که براساس مذاکرات اولیه کمیسیون اقتصادی با دولت پیشنهاد کاهش این نرخ به ۲۰ درصد مطرح شده و دولت نیز موافقت اولیه خود را نسبت به این موضوع اعلام کرده است. در صورت تصویب این ۲ اصلاحیه ۲ گام بسیار بزرگ در بخش مالیاتی تولید در کشور برداشته شده و تولیدکنندگان از معضلاتی که سال‌هاست با آن دست به گریبان هستند، رها خواهند شد. محمدرضا نجفی‌منش، نایب‌رییس کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با «گسترش صنعت» درباره پیشنهادها و رایزنی‌های انجام‌شده با بخش خصوصی درباره اصلاح قوانین مالیاتی گفت: قبل از تعطیلات نوروز جلسه‌ای با اعضای کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی و نمایندگان دولت برگزار شد تا درباره لایحه اصلاح قانون مالیات ارزش افزوده که به معضلی جدی در صنعت تبدیل شده رسیدگی شود. مالیات ارزش افزوده در تمام دنیا به دو صورت دریافت مالیات از حلقه آخر و ایشاری اجرا می‌شود اما در ایران شیوه ایشاری در انتهای زنجیره زمانی که مصرف‌کننده می‌رسد متوقف می‌شود.

پیشنهادهای بخش خصوصی

نایب‌رییس کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران یکی از معضلات مالیات ارزش افزوده را ملزم نبودن اصناف به پرداخت مالیات عنوان کرد و گفت: در حال حاضر به صورت توافقی مالیات گرفته می‌شود و این تولیدکننده را دچار مشکل می‌کند. از سوی دیگر، آنقدر این قانون پیچیده و حجیم شده که در حد یک کتاب شده در صورتی که در چندین برگه باید خلاصه شود. وی با اشاره به پیشنهادهای اتاق بازرگانی برای اصلاح قوانین مالیاتی اظهار کرد: یکی از موارد پیشنهادی اصلاح ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌هاست. بر پایه این ماده، تولیدکنندگان برای دریافت تسهیلات ملزم به دریافت مفاصاحساب مالیاتی هستند. این در حالی است که بدهی‌های مالیاتی یکی از موانع تولید است و بسیاری از واحدها قبل از دریافت تسهیلات توان پرداخت ندارند

سعید باستانی

در کلیات تولید اگر کاهش نرخ مالیات اجرا شود، میزان تولید افزایش می‌یابد و کاهش محاسبه‌ای درآمد مالیاتی را پوشش خواهد داد

۶۵ درصد صنایع کوچک فعال است

مشکلات ما در حوزه صادرات حل خواهد شد. نجفی با بیان اینکه اقدام‌هایی را برای نوسازی فناوری آغاز کردیم، گفت: برنامه منسجمی را با معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری آغاز کردیم تا بتوانیم از تسهیلات صندوق شکوفایی و امکانات صنایع کوچک استفاده کنیم.

وی افزود: هر کسی در اجرای طرح‌های فناورانه و استارت‌آپ‌ها در شهرک‌های صنعتی، زمین خواهد در اقساط ۴۸ ماهه و بیشتر، این کار را انجام خواهیم داد و ۳۰ درصد مشوق می‌دهیم نه تنها در حوزه تولید بلکه در حوزه خدمات و الکترونیک. نجفی اضافه کرد: این طرح‌ها را از آغاز اردیبهشت

کنیم مشکل معیشت و اشتغال مردم را حل کنیم، ادامه داد: مسئولان، کارآفرینان و بقیه دست‌اندرکاران اقتصادی و تولیدی نباید در مقابل هم قرار بگیریم بلکه باید هم‌افزایی کرده، از توان هم استفاده کنیم. وی با بیان اینکه اگر فناوری، بازار و بانک‌های کشورمان درست بود شرایط ما

این گونه نمی‌شد، گفت: کلینیک‌هایی در راستای حل این مشکل ایجاد شده که از ماه آینده در همه استان‌های ما مستقر می‌شوند و مانند طبیب عمل خواهند کرد. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی کشور اضافه کرد: اگر بتوانیم زنجیره‌های تولید و تامین را حل کنیم بسیاری از

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با بیان اینکه حدود ۸۰ هزار واحد صنعتی در کشور داریم، گفت: ۹۰ درصد این واحدها را صنایع کوچک تشکیل می‌دهند و از این میزان فقط حدود ۶۵ درصد فعال هستند. به گزارش «گسترش صنعت» صادق نجفی در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری با بیان اینکه شعار امسال باید در اولویت کاری قرار گیرد، افزود: به علت اینکه بخش بزرگی از صنایع ما کوچک است باید نوسازی، بازسازی، استارت‌آپ‌ها و صنایع کوچک روستایی و شهرک‌های صنعتی و ایجاد مشوق‌هایی در حوزه صادرات صنایع کوچک را در برنامه کاری خود قرار دهیم. نجفی با تأکید بر اینکه باید تلاش